

Kuntajohtajakokous

Aika 08.03.2023 klo 09:00 - 10:32

Paikka Hybridi / Microsoft Teams -kokous

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 1	Kokouksen avaaminen	4
§ 2	Ukrainan pakolaisten vastaanottamisen tilanne	5
§ 3	Te24- uudistus	6
§ 4	Edunvalvontakatsaus	7
§ 5	Ennallistamisasetuksen tilannekatsaus	8
§ 6	Muut asiat	10
§ 7	Seuraavat kokoukset	11
§ 8	Kokouksen päättäminen	12

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Paula Autioniemi	Uudenmaan liitto, pj.	
	Eerola Erkki	Vihti	
	Grannas Mikael	Sipoo	
	Helander Katarina	Pukkila	
	Ikkela Kalle	Tuusula	
	Isotupa Juha-Pekka	Siuntio	
	Kauppinen Anna-Kaisa	Kirkkonummi	
	Kuusela Antti	Pornainen	
	Latva-Pirilä Matti	Myrskylä	
	Laukkanen Iiris	Järvenpää	
	Laurila Hannu	Mäntsälä	
	Masar Cristoffer	Kauniainen	
	Mäkelä Outi	Nurmijärvi	
	Nyman Robert	Inkoo	
	Perämäki Pasi	Lohja	
	Rontu Kirsi	Kerava	
	Sailas Virpi	Tuusula	
	von Schoultz Fredrick	Porvoo	
	Soosalu Ilari	Askola	
	Sorvanto Jarkko	Lapinjärvi	
	Strandell Denis	Hanko	
	Theman Petra	Raasepori	
	Viljanen Ritva	Vantaa	
	Tero Suursalmi	Uudenmaan liitto, sihteeri	
	Ervasti Outi	Valmistelusihteeristö	
	Harju Paula	Valmistelusihteeristö	
	Helenius Henrik	Valmistelusihteeristö	
	Karhu Ulla-Mari	Valmistelusihteeristö	
	Majuri Jouni	Valmistelusihteeristö	
	Manninen Mariikka	Valmistelusihteeristö	
	Nyholm Inga	Valmistelusihteeristö	
Poissa	Ossi Savolainen		
	Luukkonen Johanna		
	Mäkelä Jukka		
	Oker-Blom Jan D		
	Sarvilinna Sami		
	Telén Tuija		
	Ujula Jukka-Pekka		
	Vartiainen Juhana		
	Juha Eskelinen		
	Inka Kanerva		
	Inka Tikkanen		
	Bäckström Jeanette		
	Haapanen Topi		
	Issakainen Susanna		
Muu	Aalto Silja	Uudenmaan liitto	
	Järvinen Tiina	SM	
	Sirviö Maria	Uudenmaan liitto	

Öhman Tiina

Uudenmaan liitto

Kuntajohtajakokous

§ 1

08.03.2023

Kokouksen avaaminen

Kuntajohtajakokous 08.03.2023 § 1

Puheenjohtajien sijaisena Paula Autioniemi avasi kokouksen. Todettiin osallistujat ja hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

Kuntajohtajakokous

§ 2

08.03.2023

Ukrainan pakolaisten vastaanottamisen tilanne

Kuntajohtajakokous 08.03.2023 § 2

Erityisasiantuntija Tiina Järvinen sisäministeriöstä kertoi Ukrainan pakolaisten tilanteesta ja kotipaikan saamisen vaikutuksista. Ukrainasta sotaa paenneet ovat jättäneet yli 50 000 tilapäisen suojelun hakemusta Suomessa. Lukumäärät ovat hiukan laskeneet aiemmasta, eivätkä talviolosuhteet ole erityisesti vaikuttaneet lukumääriin. Aiemmasta käytännöstä poiketen tulijat ovat hakeutuneet vastaanottokeskuksiin yksityisen majoituksen sijaan.

Ulkomaalaislain tuoreen muutoksen perusteella tilapäinen suojelu voi olla voimassa niin kauan kuin se on voimassa EU-tasolla. Direktiivissä on säädetty kolmen vuoden maksimijasta. Vielä ei ole olemassa ratkaisua miten toimitaan, kun EU-tason mahdollisuus suojeluun päättyy.

Ensimmäisillä Ukrainan pakolaisilla on täytynyt kotipaikan saamisen edellytykset. Kotipaikan hakeminen on sinänsä vapaaehtoista ja heillä on myös oikeus jäädä vastaanottopalveluiden piiriin. Kotipaikan saava henkilö siirtyy pois vastaanotosta, jolloin hänen on haettava oma asuntonsa. Hänen sote-palveluistansa vastaa hyvinvointialue. Myös oppivelvollisuus käynnistyy. Kotoutumislain muutoksen (25.11.2022/936) perusteella kunnilla ja hyvinvointialueilla on oikeus saada korvausta kustannuksistaan maaliskuun alusta lukien.

Ukrainalaisten profiili poikkeaa muista turvapaikanhakijoista sillä, että heistä suurin osa on naisia ja lapsia, mikä vaikuttaa siihen, että heidän arvioidaan kiinnittyvän nykyisille sijaintipaikkakunnilleen, vaikka siirtymää pääkaupunkiseudulle oletetaan tapahtuvankin.

Kuntajohtajat ilmaisivat huolen pääkaupunkiseudulle kohdistuvasta muutosta. Järvinen kertoi, että digi- ja väestövirasto selvittää asiaa ja tilastokeskus toimittaa kuukausitilastoa kotikunnista. Tilastoja on tarkoitus tuottaa viikoittain.

Lopuksi puheenjohtaja totesi, että kyse on erittäin tärkeästä asiasta kuntien varautumisen kannalta.

Merkittiin tilannekatsaus tiedoksi.

Kuntajohtajakokous

§ 3

08.03.2023

Te24- uudistus

Kuntajohtajakokous 08.03.2023 § 3

Eduskunta hyväksyi 1.3.2023 julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevan lainsäädännön. Uudenmaan liitto järjesti kuntajohtajien toiveen mukaisesti 2.3.2023 Uudenmaan työllisyysfoorumin, joka pohjautui seudullisiin työpajoihin. Ulla-Mari Karhu esitteli työryhmien työn tuloksia. Esimerkiksi yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa pidetään erittäin tärkeänä. Positiivista on, että kuntakokeiluissa on jopa syntynyt innostusta uudistuksen toimeenpanoon, sillä käsillä on myös mahdollisuus uudistaa palveluita. Tulevaisuudessakin yhteinen valmistelu jatkuu. Liitto toimii kuntien tukena ja haluaa kuulla toiveita siitä, miten edetään jatkossa. Työllisyysfoorumeissa nousi esille toive yhteisen pohdinnan jatkamisesta.

Kuntajohtajat pitivät tärkeänä mahdollisuutta kuulla kuntakokeilujen tuloksista sekä erilaisista malleista ja tavoista lähestyä asiaa. Kuntajohtajien tulisi pohtia, onko mahdollista käyttää sopimusrakenteita, joiden avulla voitaisiin turvata Uudenmaan yhteinen työllisyysalue. Nähtiin myös tarpeelliseksi varmistaa, että työllisyysalueiden väliset rajat Uudellamaalla ja myös muihin alueisiin nähden eivät muodostu muureiksi.

Puheenjohtaja totesi kuullun toiveen yhteisen kokonaisuuden rakentamisesta. Liitto on valmis omalta osaltaan tukemaan kuntia. Uudistuksen vaikutukset ovat merkittäviä koko Uudenmaan kannalta.

Merkittiin katsaus ja keskustelu tiedoksi.

Kuntajohtajakokous

§ 4

08.03.2023

Edunvalvontakatsaus

Kuntajohtajakokous 08.03.2023 § 4

Uudenmaan hallitusohjelmataavoitteet "lanseerattiin" ulkoisille sidosryhmille Uudenmaan liiton järjestämässä maakuntaparlamentissa 3.-5.11.2022. Outi Ervasti esitteli hallitusohjelmataavoitteiden toimeenpanoa.

Ministeriö kävi aluekehittämiskeskustelut kaikkien maakuntien kanssa. Lisäksi maakuntien yhteistä edunvalvontaa on toteutettu taustalla. Kasvu-Suomen hallitusohjelmataavoitteita on valmisteltu yhdessä Varsinais-Suomen, Pirkanmaan sekä Pohjanmaan liittojen kanssa.

Puheenjohtaja kertoi liiton osallistuneen edunvalvontaan varsin laajasti. Vaalien jälkeen tarvitaan tilanteen uudelleenarviointia.

Merkittiin katsaus ja keskustelu tiedoksi.

Kuntajohtajakokous

§ 5

08.03.2023

Ennallistamisasetuksen tilannekatsaus

Kuntajohtajakokous 08.03.2023 § 5

Uudenmaan liitto on jatkanut tiiviisti edunvalvontaa liittyen EU:n ennallistamisasetusluonnoksen kaupunkeja koskevaan artiklaan 6. Mariikka Manninen ja Silja Aalto esittelivät asian. Manninen muistutti, että ennallistamisasetusluonnos muodostaa laajan kokonaisuuden, mutta tässä yhteydessä keskitytään kaupunkeja koskevaan artiklaan 6. Luonnon ennallistamista ja monimuotoisuutta on tärkeä edistää, mutta ehdotetussa muodossaan asetusluonnoksen 6. artikla ylittää EU:n toimivallan, eikä se myöskään ota huomioon erilaisia lähtökohtia eri jäsenmaissa. Se ei kokonaisuutena katsottuna edistä ennallistamista vaan toimii luonnon monimuotoisuutta ja kestävyystavoitteita vastaan sekä estää maakunnan ja kuntien kestävän kehittämisen. Asia voidaan ratkaista joko muuttamalla artiklaa yleispiirteisemmäksi tai poistamalla se kokonaan. Pelkkien pinta-alavelvoitteiden sijaan artiklassa tulisi painottaa viherympäristön laatua.

Viimeisimpiä edunvalvontatoimia ovat olleet yhteisen kannanoton julkaiseminen (Uudenmaan, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen maakuntien liitot & Helsingin, Vantaan ja Espoon kaupungit) ja siihen liittyvä tiedottaminen, tapaaminen ympäristöministerin valtiosihteerin sekä asiaa valmistelevien ympäristöministeriön viranhaltijoiden kanssa sekä tapaaminen europarlamentaarikko Miapetra Kumpula-Nattrin kanssa. Tapaamisia ja muuta yhteistyötä on ollut myös esimerkiksi RAKLI ry:n, Kuntaliiton ja HSY:n kanssa. Asiaa on saatu nostettua näkyviin myös mediaan (Ylen uutiset ja aamu-tv, sanomalehdet). Eurooppalaisten metropoliseutujen Metrex-verkostossa on laadittu liiton kannanottoon pohjautuva yhteinen kannanotto, jota on lähetetty mm. europarlamentaarikoille sekä parlamentin Urban Intergroupille. Asian edistämistä varten on perustettu omat verkkosivut.

Manninen näkee, että artiklan 6 tämänhetkisten muotoilujen mukaisten velvoitteiden täyttäminen olisi käytännössä erittäin vaikeaa, jopa mahdotonta. Viheralueiden lisäämisvelvoitteiden täyttäminen vaatisi niin laajoja pinta-aloja, että se edellyttäisi mm. rakennusten, jopa kokonaisten kaupunkien purkamista ja muuttamista viheralueeksi. Epäselväksi jää, miten ristiriidat kansallisen lainsäädännön kanssa ratkaistaisiin ja miten esimerkiksi asuntotarpeeseen olisi mahdollista jatkossa vastata esimerkiksi kasvavilla kaupunkiseuduilla. Lisäksi artikla kohtelee Uudenmaan kuntia hyvin eriarvoisesti, sillä velvoitteet kohdistuvat vain 13 kuntaan 26:sta eikä ota huomioon kaupunkiseutua kokonaisuutena. Voiko tulevaisuudessa käydä niin, että toimintoja siirtyy niihin kuntiin, joita asetus ei koske, tai kokonaan jonnekin toisaalle? Aalto korosti, että nykymuodossaan artikla koskee aivan kaikkia viheralueita, jopa nurmikkokaistaleita moottoritien varressa. Muualla Euroopassa on suurempaa tarvetta esimerkiksi helteisiin sopeutumiseen, joten tiukempi EU-sääntely on voinut siitä näkökulmasta saada siellä kannatusta. Lopuksi Manninen esitteli konkretisoivia

esimerkkejä Uudeltamaalta ja muualta Suomesta. Artiklaa sovellettaisiin yhteensä 63 kunnassa koko maan tasolla.

Käytiin keskustelu ja todettiin, että huono lainsäädäntö synnyttää inflaatiota sen soveltamisessa. Merkillistä on, että asetus toimii vastoin kestävä kehityksen periaatteita. Vesialueiden mukaan ottamisella tai poisjättämisellä on suuri merkitys kunnille. Kuultiin myös huoli siitä, miten asetus suhtautuu jo päätettyihin kaavoihin, joista voi aiheutua suuriakin ongelmia, koska asetus on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä. Myös kansallinen lausuntomenettely on ollut puutteellinen, sillä kunnilta ei edes alun perin pyydetty lausuntoja asiasta.

Puheenjohtaja totesi lopuksi, että ennallistamisasetus tulee olemaan esillä jatkossakin. Hänen pyynnöstään Manninen kertoi lyhyesti edellisellä viikolla hyväksytyn uuden rakentamislain ensivaikutelmista, sillä perusteellista analyysiä ei vielä ole ehditty tehdä.

Merkittiin esitykset tiedoksi.

Kuntajohtajakokous

§ 6

08.03.2023

Muut asiat

Kuntajohtajakokous 08.03.2023 § 6

Ei ollut muita käsiteltäviä asioita.

Kuntajohtajakokous

§ 7

08.03.2023

Seuraavat kokoukset

Kuntajohtajakokous 08.03.2023 § 7

Kevätkaudelle 2023 on sovittu seuraavat kokousajankohdat keskiviikkoisin klo 9-11:

- 19.4. Aiheena on ilmastolain muutokset ja rahoitusmahdollisuudet sekä vaalikatsaus.
- 17.5. Aamiaiskokous hotelli Scandic Pasilassa
- 14.6.

Kuntajohtajakokous

§ 8

08.03.2023

Kokouksen päättäminen

Kuntajohtajakokous 08.03.2023 § 8

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 10:32.